

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Thesavrvs|| Locorum|| Commvnivm|| Jvrisprvdentiaē

Barbosa, Agostinho

Lipsiæ, 1697

Cap. LIII. Plus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80071](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80071)

personarum praesumitur, quando agitur criminaliter, & ad poenam, ita Bertazol. *conf. 33. num. 8.* Octav. Cacheran. *conf. 64. numer. 45. post med.* Bursat. *conf. 116. num. 29. vers. rursus lib. 1.* Mascard. *d. concl. 1174. n. 46. & seq.* Card. Tusch. *lit. I. concl. 3. n. 29.* Menoch. *d. praef. 15. num. 17. ubi num. 18.* resolvit è contrà, quando delictum & delicti poena evitaretur, praesumendam unitatem & identitatem. Farin. *1. decis. 82. n. 2.*

XV.

Malum de pluribus non ita facile praesumitur quam de uno, & unus facilius praesumitur de linquere quam plures. Itaque potestatem pace bellove principi suspectam commodè dividere consuevit. Collegium securus quam unus Rector. Brunnem. *ad l. fin. C. de Agricol. & Man. cip.* In Bello tamen unus tantum supremus Dux exercitui praepositus. Perez. *C. de Comit. Rei milit. n. 5.*

CAP. LIII.

Plus.

Axioma I.

Plus dicitur re, cap. quod debetur 2. 14. quast. 1. tempore. cap. 1. & seqq. distinct. 28. loco, cap. 4. 33. q. 2. cap. si quis Episcopus 31. 7. quast. 1. causa c. nervi 2. dist. 13. c. unusquisque 8. 22. quast. 4. cap. unic. extr. de plus petir. adde & si quis agens 33. Inst. de act. ibique Dd.

II.

Plus diligitur ille, cui plus relinquitur, l. Publius 36. §. Viri codicillis 1. ff. de condit. & demonstr. Corn. *conf. 200.* Circa praesentem. col. 3. vers. quod & suadet. vol. 2. Castren. *conf. 121.* Visa quadam petitione. col. 2. in fin. vers. item non est credendum. vol. 1. Alex. *conf. 130.* attentis verbis. n. 2. vers. tamen praemissi, vol. 2.

Intellige verum scilicet in genere, non in specie, Pacianus 1. *conf. 15. n. 21.* Respectu enim partis relictae quilibet in sua parte censetur magis dilectus, cum in ea parte sit omnibus aliis praepositus, ut loquitur Jason in l. huiusmodi §. si Titio & Mevio. n. 8. vers. similiter in quarto casu. ff. de legat. 1.

III.

Plus in se semper, quod minus est, continet, cap. plus 35. de R. I. in 6. vide sup. lib. XI. cap. magis.

IV.

PLUS & minus non mutant substantiam rei, nec eam faciunt differre specie, l. fin. ff. de fundo instr. l. legato generaliter 37. ff. de legat. 1. l. is cui u. quem servit. amitt. Alexand. *conf. 8.* Videtur in fin. lib. 4. Goedd. *ad l. 1. num. 30. de V. S.* Thom. de Thomass. in florib. legum, reg. 225. ubi ait procedere, quando differunt accidentaliter, secus autem esse, si differant essentialiter, Card.

Tusch. *pract. concl. tom. 6. lit. P. concl. 372. per totam.* Mar. Anton. *variar. resolut. lib. 3. resol. 39. n. 4.* Ferrer. in *constit. Cataloniae. gl. 8. num. 155.* Narbona. l. 25. n. 13. tit. 2. lib. 4. Recop. *Surdus conf. 305. num. 6. & conf. 368. n. 13.* Perez. de Lara de *capellan. lib. 2. cap. 8. num. 4. cam seqq.* Nicol. Loz. de *Jure univers. p. 3. c. 13. n. 7.* Steph. Grat. *discept. forens. tom. 4. c. 752. n. 90.* Quod Axioma limitatur, quando ei, quod est plus, lex resistit, ei verò, quod est minus, assistit, vel contra, quia tunc plus & minus specie distinguuntur. l. Græcè 8. §. illud 7. ff. de fidejuss. l. scio 4. ff. de in integr. restit. l. improbum fœnus 20. Cod. ex quibus causis infam. l. eos. 26. C. de usur. §. fidejussores. Institut. de fidejuss. Mar. Giurba in *consuet. Messan. c. 3. gl. 7. n. 16. p. 1.*

V.

PLUS scilicet, etiam quod est minus, licitum est, l. non debet 21. ff. de Regulis Juris, autb. multo magis. C. de sacros. Eccles. c. cui licet 53. de Regulis Juris, lib. 6. Thom. de Thomass. in florib. leg. reg. 85. Menoch. *conf. 302. num. 41.* Farin. in *praxi crim. p. 4. conf. 60. n. 109.* Surd. *conf. 288. n. 14.* Joan. Maria Novar. *quest. forens. lib. 1. quest. 24. n. 6.* Secus verò è contrà, quia, cui non licet, quod est minus, nec licere debet, quod est plus, Ferrer. in *constit. Cataloniae. gl. 4. n. 43.*

Limita I. appellativum in dispensationibus, hoc est, in facultate dispensandi, Surdus *decis. 268. n. 20. & 21.* Cald. Pereira de *Nominat. Emphyt. quest. 21. n. 65.* Sanchez. de *matrim. lib. 8. disp. 1. n. 32.* Licet enim alicubi reperiatu concessa facultas dispensandi in certo casu, non tamen debet huiusmodi facultas extendi ad casum similem vel habentem majorem rationem, ex quo materia à Jure communi deviare solet, Feder. Senis *conf. 14. incip. Monach. Perusinus.*

Limita II. in decreto iudicis, l. si pupillorum 7. §. si Prætor 3. ff. de reb. cor. qui sub tutel. Lud. Rom. in *sing. 218.* Jas. in l. in actionibus. de in lit. jurand.

Limita III. quando ratio, per quam mihi licet, quod plus est, non concurrat in eo, quod videtur esse minus, Gloss. *sing. in c. fin. super verb. ad parem. de translat. Episc.* Ludov. Rom. *conf. 436. incip. quod indultum. in fin.*

Limita IV. in mandato de providendo alicui de beneficio certi valoris, aut simili, cujus fines diligenter sunt servandi, cap. cui de non sacerdot ali 27. de prebend. in 6. Vide & Everhard. in *locis Topic. loc. à ratione*

zione Legis l. arg. n. 12. [Adhibe omnino, quæ de arg. à minori ad majus dixi in corollar. 8. partit. Element.]

Vl.

Plus juris nemo transferre potest in alium, quam ipse in se habeat. Vid. *supr. lit. N. c. Nemo*, cum ibi citatis, adde Steph. Gratian. *discept. forens. tom. 4. c. 777. n. 6.*

VII.

Plus offerens reliquis antepositur. Amplia: etiam si secundus & posterior tempore sit, nec primus auditur, si tantundem offerat, plus enim quam secundus denuo offerre tenetur.

Limita: (1.) in antiquis conductoribus. Perez. *C. de fid. & jur. bast. n. 5. seqq.* (2.) si alicui bona jam addita sunt. Perez. *ibid. n. 12. seqq.*

VIII.

Plus debito extorquens tenetur ad duplum & tanquam fur punitur. Perez. *C. de Ex act. Tribut. n. 17.* hinc & agentes in rebus plures equos vel rhedas à Provincialibus, quam opus habent, exigere non possunt, etiam si dicerent se festinare in obsequium Principis, & si pro cursu pecuniam exegerint, quadruplum restituere tenentur. l. 2. *C. de Curios. & station. ibique Perez. n. 4. 6.*

IX.

Plus valet quod fit in specie, quam quod fit in genere. Andr. in *const. si vasallus. col. 3. circa med. per l. apud Labonem. §. hoc editum. ff. de Injur. & patet in Evang. Marc. 16.* Dicite discipulis ejus & Petro. *gloss. in Rubr. C. de servit. & aqua.* sic etiam ubi imponitur poena specialis, non habet locum generalis, Andr. in *dist. const. col. 5.* ubi allegat text. in l. *sanctio. ff. de pen. nisi generalis etiam reservata fuerit in impositione speciali.* Hinc etiam illud, quod dicitur, remoto genere removeri & speciem, per l. *divus. §. sicut. ff. de Jur. Codicill. quandoque fallit, quia per prohibitionem generalem non tollitur, quod specialiter fuit concessum. l. uxorem. §. felicissimo. ff. de Leg. 3. nam generi per speciem derogatur.*

X.

PLUS valet, quod in veritate agitur, quam quod simulate concipitur, *rubr. & nigr. C. plus valere quod agitur & c. Sigismund. Scacc. de commerc. §. 1. quest. 7. p. 3. limit. 7. n. 4. & 5. Narbona l. 35. gloss. 4. n. 18. tit. 3. lib. 1. Recop.*

CAP. LIV.

Pœna.

Axioma I.

Pœna est, quicquid extra rei persecutionem est, l. 2. *ff. de tur. & rat. distr. l. 12. §. 1. ff. si quis omiff. caus. restam. l. 5. in fin. ff. de publician. act. l. 5. §. 1. ff. que in fraud. cred. l. 1. §. sed si plures 2. ff. ad Leg. Aquil. l. 7. ibi: quicquid expedit (id quod interest) pœna non rei persecutio est. de*

serv. export. ratio, quia pœnales actiones rei persecutoris opponuntur, §. sequens divisio. Inst. de act. l. 5. ff. de alien. judic. mutand. caus. fact. l. 32. ff. ad Leg. Falcid. Gothofred. in not. ad Schneidew. §. fin. Inst. de V. O. n. 12. lit. d.

II.

Pœnæ modus est statuendus secundum conditionem personarum, l. 2. *ff. de term. mot.* Ita in delictis senibus parcitur quoad pœnæ remissionem, d. l. 2. *gloss. in l. auxilium §. in delictis. verb. miseratione. ff. de minor.* Albericus *ibid. num. 4.* ubi refert, senibus pœnam mitigari ipso jure, non ope restitutionis in integrum ratione imbecillitatis corporeæ, propter quam non sunt capaces tantæ pœnæ, quantæ sunt fortes viri & robusti juvenes. Quandoque etiam juvenibus pœna mitigatur, ut si ætatis ita teneræ sint ac delicatæ complexionis, ut pœnam graviores ferre non possint. Pacian. *1. conf. 134. n. 43. add. & Jul. Clar. §. §. fin. præf. crim. quest. 1. num. 2. unde & JCtus in l. Pedius 4. ff. de intend. ruin. naufrag. dixit.* Ex personarum & rerum qualitate pœnas diligenter æstimandas esse, ne quid durius aut remissius constituitur, quam causa postulat. *fac. l. aut facta 16. §. persona 3. ff. de pen. c. 1. si quis vero temerario de pace jum. firmand. Gail. 2. obs. 110. n. 43. vid. Racemat. meas pag. 60. th. 11. & infr. ax. 16.*

Amplia: non modò in modo pœnæ, sed & in ipsa pœnâ personarum qualitas observanda est, quoties pœna Reipubl. debita delinquenti est infligenda l. 6. *ff. ad L. jul. pecul.* hic enim observatur justitia distributiva, quia pœna Reipubl. infligitur ob læsionem datam, merita verò in Reipubl. cum minuunt læsionem, per consequens etiam minuunt pœnam. Exemplum est in Nobili & rustico furtum committentibus; aliud est in l. *ad bestias 31. ff. de pen.*

Limita, ut procedat (1.) si criminaliter agatur, non si civiliter, (2.) si dignitas personæ non augeat delictum.

III.

Quæcunque pœna non est in arbitrio Reipubl. in eâ personarum ratio haberi nequit, quia de eo, quod in arbitrio meo non est, non competit liberta disponendi potestas. Exemplum est in pœnis jure divino positivo omnes homines obligante statutis.

Limita tamen, ut possit pœnæ modus à principe mutari, modò finis pœnæ obtineatur.

IV.

Pœnam judex lege vel statuto definitam pro suo arbitrio mutare non potest. *c. de causis 4. §. illic etiam. extr. de offic. delegat. Qualen. de juris d. th. 4. in fin. exegef.* Judex enim non debet esse clementior aut sævior ipsis Legibus. *Nov. 82. c. 10.* Unde Imp. Judicem gravi notari infamia dicunt, qui in crimen apud se probatum molliorem pœnam intulerit. l. 8. §. 2. *C. ad Leg. jul. de vi public.* siquidem pœnæ ideo Legibus & actibus humanis adjiciuntur, ut eo minus recedatur ab eo quod placuit. l. si congruit 13. *ff. de offic. Proconsul. l. si pœnam 68. de V. O. §. plane si quis. Inst. de inutil. stipul. Reg. Sixt. 2. conf. Marp. 12. n. 100.* cum ubi pœna